

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Mladina, tvoj je odgovor!

Najbolj razveseljivi pojav našega narodnega življenja v zadnjem desetletju je brezdvomno ta, da zamoremo opaziti v naših mladih študentih, v dekletih in fantih naših vasi, v velikem delu naše mladine korenine novega, živahnjšega gibanja. Odrastla šola obeta mladina izpolniti vrzel svetovne vojne in povojnih let, ki so zadala našemu narodnemu organizmu krvavo rano v tem, da so odtegnile rodu dolgo vrsto delavcev-voditeljev. Zevala je rana in krvavela in že so se oglašali nekateri, da bo moral narod izkrevaveti. In dolgo desetletje pasivnega življenja jim je hotelo dati prav. Dokaz naše izredne žilavosti in zdravja pa je v upanju, da bomo v letih gotovo smeli govoriti o zopetni zacelitvi te velike rane na našem narodnem telesu.

Sicer je pri naši mladini — študentih, fantih in dekletih — še vedno opaziti neko negotovost in nejasnost hotenja, ker še vedno pada iz navdušenja in sile v naslednjih trenutkih zopet v apatijo in otopelost. In značilnost umetnega in prisiljenega življenja vseh organizacij — tudi mladinskih — je, da dosegajo vrhunce v kakih prireditvah, sestankih ali manifestacijah, a nato zopet padajo v mrtvilo nazaj. Pa zadnja leta jasno nakazujejo pričenjajoče se izkristalovanje resničnega mladinskega pokreta. V jasnem konceptu in v pristni sili zna tak pokret zopet izklesati polno narodovo osebnost. A trda in polna žrtev je nadaljna pot mladine, ker se je narodila v dobo svetovnega življenjskega problema. V dobro ji je le, da jo bodo vodili v svojem razvoju dnevi sami in ji dajali v roke dobro legitimacijo.

V skrbeh vsakdanjega dneva vedno pozabljam, da tudi mi koroški Slovenci doživljamo v sebi razkroj starega, okostenelega sveta, ki si je hotel dopadati v neki namišljeni svobodi in samozadovoljstvu. V vsakem izmed nas, v družinah, v vsem rodu je danes opaziti podvojeno krčevito borbo duhovnega z materialnim, ljubezni s sovraštvom, sebičnosti z nesebičnostjo. To borbo doživljamo celo v dvojni meri, ker se razboleva gniloba sedanjega socialnega in gospodarskega življenja še v krizi vsega narodnega udejstvovanja. In božja in naravna postava pa nam iz našega položaja narodne manjšine narekujejo tekmovanje za idejno premoč nad večinskim narodom. Dvakratne važnosti je torej v dnevih duševne in moralne bede zdravo gibanje naše mladine v njenih fantovskih in dekliskih in materinskih dnevih, v duhovnih vajah in tečajih in sestankih, v pevskih in dobrih dramatičnih prireditvah, v osrednjih in lokalnih listih, v govorih, deklamacijah in pesmih. Narodno-gospodarsko delo danes mora v svetu zastajati, politično življenje narodov izgublja vsled svoje načelne nejasnosti vsepovsod svoj nekoč pretirani pomen, splošni položaj pa daje prednost duhovno-prosvetnemu izživanju narodnega organizma.

Popoln razmah mladinskega življenja ovira danes le še dvoje: predsodki stare dobe in nujnost osebne žrtve. A govoriti moramo o resnični naklonjenosti neba, ker se danes odstranjujeta polagoma tudi ti dve oviri, ki sta brezdvomno v preteklosti v veliki meri krivi naše kulturne pasivnosti in narodnega hiranja.

V imenu neke laži-edinosti se nam je pridigovalo o nujnosti duhovne strpnosti in verske tolerance. In mi smo verovali v to nujnost dotlej, da se je sama razkrinkala kot nekaka legitimacija brezposelnosti in duševne praznote. Danes postaja očitno, da vodi svetovno-

V Lozani in Ženevi.

V Ženevi se posvetujejo zastopniki držav o načinu razorožitve. — Največja ovira razorožitvi je veliko nezaupanje med narodi. — V Lozani obravnavajo vprašanje vojnih dolgov, nemških reparacij in finančne pomoči Avstriji. — Amerika je diktirala razorožitveni konferenci svoj predlog in hoče z njim izvajati pritisk na posvetovanja o črtanju vojnih dolgov. — Dvojna fronta evropskih držav. — Francija je stavila Avstriji za finančno pomoč protipogoj odpovedi priključitve. — Zvezni kancler na razpotju. — Rešitev ali pospešena katastrofa v svetu!?

Oči vsega sveta so zadnja dva tedna uprte v švicarski mesti Ženevo in Lozano. Gospodje sveta sedijo pri zelenih mizah in se posvetujejo o preprečitvi bližajoče se katastrofe. Angleški ministrski predsednik Macdonald je ob otvoritvi naglasil v pretresljivem govoru resnost sklicane konference v očigled vedno naraščajočemu nezadovoljstvu. Svetovna trgovina je v popolnem zastoju, dohodki venomar padajo, delo se povsod ustavlja. Zato naj se pospeši sporazum držav na razorožitveni konferenci v Ženevi, da se odstranijo največja državna bremena. Le tako bo zamogel sestanek državnikov v Lozani donesti vsemu svetu potrebno pomoč.

Kljub resnosti položaja pa ženevska razorožitvena konferenca ne obeta nikake bistvene izpremembe razorožitvenega vprašanja in le še jasneje očituje nezaupanje, ki vlada v svetu. Seveda postaja tudi namen tega zborovanja vedno jasnejši: zlomi naj se vojaška moč Francije. Francija se seveda brani in isto bi v njenem položaju storile bržkone vse druge države. Pred svetovno vojno ni ne Nemčija na kopnem in ne Anglija na morju predlagala razorožitve. Oborožena država ima v sodobnih nestalnih razmerah še možnost, da se lažje ubrani notranjih nemirov in se zapre pred vravnimi nameni boljševizma. Rusija je danes oborožena z najmodernejšim orožjem in pripravljena, da dovede boljševiško naziranje moralnega in gospodarskega reda tudi z ognjem in mečem do zmage. Za našo Avstrijo z njenimi 18.000 vojaki seveda vprašanja razorožitve sploh ni. Zanimivost celotnega poteka te konference je, da je stavila svojo zahtevo Amerika — boljše povedano njen predsednik Hoover — in sicer znižanje armade na suhem za tretjino dosedanjega stanja, odpravo tankov, kemične vojne in težke premakljive artilerije, nadalje znižanje števila podmornic — razun za Ameriko. Hooverjev račun je ta, da do zob oborožena Evropa ne more plačevati svojih dolgov Ameriki in zato naj se razoroži. Upravičen je dvom, da razorožitveno zborovanje ob takih nasprotjih ne more drugače končati kot z bledim kompromisom. Zadnje vesti govorijo o pristanku 28 držav na ameriški predlog, a brez Francije, Anglije, Poljske in držav Male antante.

Važnejši je lozanska konferenca. Gre za reparacije, ki naj jih plačuje Nemčija glasom mirovne pogodbe zmagovitim državam, in za vojne dolgove antantnih držav Ameriki. Pred letom dni so evropske države na predlog ameriškega Hooverja sklenile enoletno odgoditev plačevanja vseh vojnih dolgov in reparacij. Eno

leto niso plačevale ne Nemčija, ne ostale države ničesar. S 1. julijem poteče ta plačilni moratorij in trebalo je sedaj nove pogodbe, ker so se razmere v zadnjem letu le poslabšale. Še pred tokratnim zborovanjem je Nemčija izjavila, da ne more in ne bo ničesar več plačevala. Nemški kancler von Papen je skušal nato na konferenci podati položaj nemškega gospodarstva v najtemnejših barvah in dokazati, da so baš reparacije krive svetovne gospodarske krize. Solidarni z nemškim stališčem sta se izjavili Anglija in Italija, seveda ne iz usmiljenja marveč, ker je Francija največji evropski upnik in ker si smeta iz črtanja nemških reparacij obetati povzdig lastnega izvoza v Nemčijo. Vsekakor je bil uspeh, da so se plačila odgodila vsaj do konca posvetovanja, črtanju reparacij pa se Francija odločno protivi. Zato popušča nemški kancler svoje ostro stališče in upanje obstoja, da pride vsaj do kakega kompromisa. Amerika izjavlja, da je pripravljena za pogajanja o črtanju vojnih dolgov — kar zahteva Francija kot protiutež razveljavljenja reparacij — le, če države soglasno sprejmejo njen razorožitveni predlog. Končnojavnega sklepa o tem seveda še ni in potek ne obeta tod nikakih presenečenj.

V Lozani obravnavajo še o finančni pomoči Avstriji. Ker se je po usodni inflaciji razbil Seiplov sanacijski načrt, ki je predvideval skrajno štednjo v upravi in gospodarstvu, ob socialdemokratskem odporu, je bilo treba najeti novih 600 milijonov šilingov posojila, da se je stabiliziral denar in državne finance. Po Seiplovem odhodu ni premogla naša Avstrija nikogar več, ki bi odločno posegel v avstrijske razmere in jim diktiral radikalno zdravilo skrajne štednje. Položaj se je vedno slabšal, uvedli so devizne odredbe, uvozne omejitve, proglasili transfer-moratorij z izjavo, da bo odslej plačevala država inozemstvu le še v šilingih, in po dolgem odlašanju se je naš kancler zopet moral napotiti v Lozano s prošnjo za novo posojilo. Posojilo naj bi v eni tretjini plačala Francija in ta je stavila zahtevo, naj se avstrijska vlada s sprejemom posojila obveže, da ohrani popolno politično samostojnost. Kljub katastrofalnemu položaju v državi — danes plačuje država uradniške plače že v dveh obrokih — zvezni kancler dosedaj ni mogel pristati na francosko zahtevo. Ni čuda, ko je stal pod pritiskom nemških nacionalnih organizacij (d.-ö. Volksbunda, Schulverein Südmarke etc.). Tako ostaja nadaljni razvoj našega gospodarstva v Avstriji docela nejasen in obstoja možnost, da je baš politična kratkovidnost nacionalnih Nemcev zaigrala s svojim odporom zadnjo možnost rešitve.

nazorna neopredeljenost narode v životarjenje in hiranje, ker nujno izkoreninjuje narodno zavest. Ob duhovni strpnosti se mora odkikati vsak idealizem in vsaka požrtvovalnost, ki sta prva elementa narodno-občestvenega življenja in na njuno mesto se pomikata sebičnost in profitarstvo. Naravnost usodna pa je misel duhovne strpnosti in svetovno-nazorne neopre-

deljenosti za male, z zemskim bogastvom pičlo obdarovane narode. In še v prav posebni meri za narodne manjšine! Narodne manjšine se s to mislijo naravnost razorožijo in morajo izčrpane brezpogojno podleči sebičnim napadom večinskega, v obmejnem boju od ekstremnega nacionalizma vodenega naroda. Kajti obstoj narodnih manjšin je zajamčen edino v duhovni

in duševni premoči nad večino! In te premoči je najmanj v strpnosti in neopredeljenosti!

Naslovljena je predstoječa misel na vse naše kroge z željo, da bi stvarni in razsodni prevdarek o tem jedru našega narodnega problema razblinil vsaktera osebna nasprotstva in onemogočil škodljive posledice, ki bi se znale roditi iz nerazumevanja naše trditve ali nespornosti. Povdarjamo, da nas pri obravnavi teh misli vodi izključni narodni idealizem in niti senca kake politične kombinacije.

Druga ovira mladinskega razmaha — potreba osebne žrtve — je dana iz pokreta in njegove misli. V odstranitvi te je šele naša rešitev iz mrtvila in srečnejša bodočnost. Naša doba stoji v znamenju razkroja liberalizma in demokracije: liberalizma, ki je tirjal za posameznika popolno svobodo mišljenja, delovanja in gospodarjenja, in odrekal upravičenost objektivne, človeku nadrejene in mu predpostavljene resnice in dolžnosti. Taisti liberalizem je s svojim stremljenjem po osebni svobodi zakrivil vso sodobno duševno in gospodarsko zmedo in se tako obsodil sam. Kumovala je liberalizmu misel demokracije, v kolikor je pomenila zanižanje vsake avtoritete in je hotela v imenu neke številčne večine uveljavljati najplehkejšo in najplitvejšo zamisli in zavračati vsako dobro hotenje resnične koristi. Izrodek liberalizma in tako pojmovane demokracije — prava demokracija je seveda blagoslov — je tudi vsa ta dolga vrsta najrazličnejših gospodarskih, kulturnih in političnih programov, polnih lastnih in medsebojnih nasprotij. Dnevi doprinašajo najučinkovitejši dokaz neosnovanosti takih liberalnih in demokratičnih stremljenj s popolno razrešitvijo vsake discipline in vsakega reda. In njihova beseda zna postati v bodočih dneh še strašna in grozna.

Na mladini je, da daje pravilni račun položaju in doprinese veliko žrtev s tem, da se vrne iz sebičnega svobodoljublja nazaj v resnično življenje. Potem ne rabi nikakih novih programov in nikakih teorij, marveč ji je spoznavati le življenje in njegovo veličastno skrivnost, ki očitno razodeva Njega, ki je ustvaril tudi veličastni red vsemirja in dal zakone rasti, dozorevanja in umiranja vsej tej krasni naravi okoli nas. Mladina mora priznavati Njegovo avtoriteto v vsem svojem življenju in udejstvovanju in ne samo v besedi in prazni obliki. Le tedaj se bo naselila v njena srca zavest resnične mladosti, iz katere bo zamogla črpati vedno iznova navdušenja za plemenito in lepo misel, nove jasnosti življenjskega koncepta in železne vztrajnosti ustvarjajočega dela.

Koroška slovenska mladina! Ta prošnja je naslovljena nate in ti dajaj odgovor! Hočeš biti narodna, potem žrtvuj namišljeno osebno svobodo na oltarju svojega naroda, da bo zopet mogel rasti v polno osebnost in dajati v zdravem življenju nakopičenega bogastva še drugim! Tako dokaži iskrenost svojega ponosa, da si slovenska! In v tebi bo vstajala vsemu rodu nova Gospa sveta.

PODLISTEK

Kovač Franc:

Izprehod k Vrtjancu.

(Nadaljevanje.)

Hladen gozd me vzame v svojo sredo in po vzpenjajoči se poti dospem čez četrt ure na najvišjo točko pogorja — Petričev kogel, 1000 metrov visoko. Krasen razgled se mi odpre proti jugu in zahodu.

Ker je pobočje zelo strmo, se zdi, kot da se nahaja Mali Št. Vid tik pod menoj. Hiše, raztresene in skrite med sadno drevje, se vrstijo okrog hriba, na katerem stoji starodavna cerkva sv. Vida. Na desno, malo nižje od mene, vidim razdrapano, navpično skalovje, o katerem gre pripovedka, da je na tej skali skušal hudi duh našega Odrešenika... Toda ker Malošendvičani to neradi slišijo, pa pustimo.

Kakor srebrna kača se blišči v solčnih žarkih Krka, vijoča se po ovinkih proti jugozahodu. In tam v daljavi vidimo ob jasnem vremenu Celovec, danes neviden vsled bleščenih solčnih žarkov. Šentlipški sivi stolp z lično streho nas pozdravlja in tam nad njim Sv. Krištof (901 m), kamor gremo vsako leto prošnji teden s procesijo prosit kruha. Gore Škofljica (789 m) in gozdnati Brankovec (832 m) so

Deželni zbor

je zasedal pretekli teden dva dni. Bilo je to izredno zasedanje. Obravnavala so se predvsem gospodarska vprašanja, ki so v zvezi s sedanjo krizo.

Predlogov je bilo vloženih prav častno število. Kar sedem jih obravnava brezposelno vprašanje, drugi, da naj se deželni zbor takoj razpusti, ostali mezdni davek, avtopromet, cesto na Veliki Klek, stalne volilne imenike, znižanje obrestne mere in ustavitve eksekucij.

Posl. Schumy je zagovarjal zakonski predlog o učiteljskem službenem pravu, posl. Plaš načrt o nastavitvi učiteljev. Na Koroškem je nameščenih 1105 ljudskošolskih učiteljev, poleg teh 48 preko staleža, 8 veroučiteljev in 11 učiteljic za ročna dela. Na glavnih šolah je 16 voditeljev, 174 učiteljev, 11 veroučiteljev, 15 učiteljic ročnih del in 12 učiteljev preko staleža. V otroških vrtcih je 33 otroških vrtnaric. Na Koroškem je tedaj 60 učiteljev nameščenih čez določeno število.

Gospodarska kriza je pri nas velika. Pričakovali bi praktično delo. Daleč smo še od tega. Deželni zbor je sprejel predlog, da se skliče zborovanje pristojnih stanovskih zastopstev, ki naj besedičijo o omiljenju gospodarske, kreditne in brezposelne krize. Anketa naj sledi anketi in vse ankete ne bodo prinesle rešitve. Ukrene naj se kaj pozitivnega in naj se ne vodi za nos davkoplačevalcev z anketami! Prizadeti so vsi sloji od najnižjega do najvišjega.

Socialdemokrati so predlagali, da se da delavcem delo ali podpora. Na Koroškem je 15.000 brezposelnih — bo jih par tisoč več — od katerih 3000 sploh ne dobiva več podpore, 4000 pa zasilno podporo. — Krščanski socialci predlagajo, da se uvede za mladino in izplačane brezposelne prisilno delo mesto prostovoljnega, ki ga namerava zakonito uvesti država. Prisilno delo je uvedeno v več državah in je vzgojno kakor gospodarsko plodonosno. Izredni časi pač zahtevajo nepopularne izredne ukrepe.

Drugi dan zasedanja, dne 22. junija, so predlagali landbundovci, da bi se zavarovala prodaja sadja, ki obeta biti letos obilna, da bi se uporabljal domač les za kurjavo na lokalnih železnicah, kurilnicah in deželnih obratih, da bi se takoj razpustil beljaški občinski svet, ker vsled odstopa narodnih socialistov in vsenemških svetnikov ni več sklepčen itd.

Naslednja točka so bile občinske doklade. Reševale so se v javni in tajni seji. — Sprejel se je predlog, da se vsled štednje zniža število članov deželne vlade od 7 na 5, da se namreč odpravijo namestniki deželnega glavarja. Isti predlog vsebuje tudi, da za izvolitev deželnega glavarja ni potrebna navzočnost dve tretjine poslancev, ampak da je izvoljen že z večino oddanih glasov.

Računski dvor je pregledal koroško deželno gospodarstvo in ugotovil, da se nahajajo de-

želne finance v slabem položaju. Priporoča omejitvev pri izdatkih predvsem na šolskem polju, tako pri ljudskih, nadaljevalnih kakor kmetijskih šolah.

Končno je za nas važno vprašanje, ki sta ga stavila slovenska poslanca glede Kumrovega posestva v Pribli vasi, ki je bilo razlašeno. Že enkrat so slovenski poslanci preprečili nezakonito dražbo. Za razlašeno posestvo se je plačalo 7000 S, ceni pa se sedaj 35.810 S. To razmerje zakonito ni upravičeno. O vprašanju naših poslancev bomo obširnejše spregovorili o priliki, ko bo odgovoril g. deželni glavar.

S tem je bila seja zaključena.

Avstrija. Glede posojila Avstriji še ni nič gotovega. Dosedanji francoski pogoji so: poostrena kontrola Avstrije, inozemski svetovalec v finančnem odboru, inozemski svetovalec pri Narodni banki, inozemski svetovalec pri zveznih železnicah, poostreno nadzorstvo občin in dežel, reorganizacija bank in še letos prihranek v državnem gospodarstvu 45 milijonov S. Razpravam prisostvuje ministrski predsednik dr. Dollfuss, ki je prav optimistično razpoložen. O zadevi razpravlja trenutno tudi francoski parlament. Izgleda, da bo zadeva posojila rešena zaenkrat samo prehodno, da dobi Avstrija nekak predujem, drugo pa se bo reševalo v zvezi s srednjeevropskim gospodarskim vprašanjem. Upajmo vse najboljše! Naša vlada je 23. t. m. ustavila vsa plačila in ukinita dodelitev deviz za inozemske dolgove.

V Nemčiji gre razvoj v meščansko vojno. Če napetost ne poleže, bomo mogli v prihodnji številki pisati, da je meščanska vojna že izbruhnila. Državna vlada je prekinila prepoved nar.-soc. napadalnih čet, nekatere pokrajinske vlade pa se za to ne brigajo in celo izjavljajo, da bodo zatrle vsako nasilje s te strani z brutalno silo. Na drugi strani pa Hitler protestira in grozi na vse strani. Ni izključeno, da se proglasi izjemno stanje. Ne mine dan, da ne bi prišlo do spopadov. V enem dnevu, dne 24. t. m., je bilo v Nemčiji 6 oseb ubitih in 40 ranjenih. To so blagodejne posledice zopetne dovolitve napadalnih čet. Potem pa se Nemci še čudijo, če inozemstvo ne verjame nemški razorožitvi in če izgublja Nemčija v inozemstvu na simpatijah.

V Ženevi in Lozani se pogovarjajo o reparacijah in razorožitvi. Spomenice in protesti kar frčijo po zraku, uspeh je pa šele ta, da so delegati vseh upov polni. Največjo vlogo igra seveda Francija, ki ima denar. Glede vojne odškodnine je predlagala, da se tretjina vojne odškodnine črta, da se proglasi 3letni moratorij, da se po treh letih nemška plačilna zmožnost zopet preišče, da po tem roku plačujejo nemške državne železnice obresti in amortizacijo in da mora Nemčija priznati reparacije, ki se načelno ne črtajo. Nemci so francoski predlog odklonili in govorijo še vedno o tributu, to je o davku, ki ga je dolžan pla-

pod menoj in vsa šentjurska fara kot na dlani. Tam pod Škofljico idilični Št. Lenart — najlepši kraj šentjurske fare — z ljubko cerkvico, kate- re skladnost tako blagodejno vpliva. Malo na levo vidimo sive razvaline gradov Važenberga, Zgornjih in Srednjih Trušenj — glasovi iz preteklosti. Rumena, že požeta polja so v ravnini, tu v višavi žito šele dozoreva. In tam v daljavi proti jugu opazim strmo Škarbino, dom bl. Liharde in spodaj deročo Dravo. Gore v daljavi se ne razločijo natančno, odete so kot z lahnim, prosojnim pajčolanom. Če obrnem oko proti vzhodu, vidim vso Podjuno tja do Pliberka.

Od tu imam še kratko pot navzdol do mojega cilja, do Vrtjanca. Po precej strmi in vrto- glavi stezi poleg navpičnega skalovja stopam previdno navzdol in že stojim pred Gradišnikovo kajžo, najvišje ležečo hišo v fari. Hišica je naslonjena ob skalo, njivica, majhen travnik in vrtič — strm prepad.

Majhen otrok, star mogoče dve leti, je sedel na pragu pred hišo in se igral. Sam je bil doma in hišna vrata so bila zaklenjena, a otrok se je kratkočasil po svojem. Presipaval je pesek iz ene posode v drugo in bil tako zamišljen v igranje, da me ni opazil prej, preden sem prišel do njega. Trenutno so se uprle otrokove velike oči, lepe kakor zvezdice, radovedno v me, a samo za trenutek; ni se dalje brigal za me, nadaljeval je presipanje peska. Gotovo vidi

otrok redkokdaj tujega človeka tu gori. In mislil sem si, mestni otroci bogatih staršev imajo vse vrste igrač, a se jih hitro naveličajo, a ta otrok se igra s peskom in se ne naveliča. Lahko bi se zgodilo, da bi se otrok naveličal igranja, vstal in hodil okrog in prav lahko padel v prepad pred hišo. Pa sem se spomnil, da angelj varuh varuje otroka.

Stopim na rob skale: globoko pod seboj vidim ozko Trušenjsko dolino, skozi katero se vije bela cesta, deloma izsekana v skalo in na drugi strani ozek močvirnat travnik. Na obeh straneh strmo pobočje, obraščeno s smrekami. Vsa dolina od Malega Št. Vida do Trušenj je podobna strugi. V pradavnih časih je tekla tu skozi Krka, nadalje mimo Šmarjete in se pri Rakolah izlivala v Dravo. Sedaj teče skozi nekdanjo strugo samo mlaka, vijoč se leno skozi močvirne travnike. In v sredi Trušenjske doline, malo nad Kolonistenheimom, najdemo razvodje; tu je svet najvišji in se znižuje proti Malemu Št. Vidu in Trušnjam, voda od tu teče proti južni in severni strani. Odkod ta pojav? Pogled na strmo gorsko pobočje in deloma golo pečevje nam kaže, da se je nad Malim Št. Vidom v pradavnih časih utrgala gora in zajezila reko, ki si je poiskala sedanjo strugo. Da je gorski used povzročil izpremembo struge, nam svedočijo ogromne peči, nagromadene druga na drugo in še sedaj se večkrat privali peč z gore v dolino. (Se nadaljuje.)

čati premaganec. Dejansko pa se ne gre tukaj za tribut, ampak za povračilo škode, ki jo je napravila med vojno nemška armada v nemških državah. To ve ja vsak otrok, da nemški kraji niso bili opustošeni in da je treba opustošene domove zopet pozidati in ozemlje kultivirati. Pravično je, da plača stroške za to oni, ki je kraje opustošil. Za obnovo teh krajev so morale najeti države visoka posojila, ki jih morajo vrniti, ter so se močno zadolžile. Če mi kdo napravi na mojem posestvu škodo, mi mora povrniti škodo po zakonu in naravnem pravu. Francija bi bila tudi za to, da plača Nemčija nekako odpravnino od 7 do 8 milijard. Zaenkrat se vršijo direktna pogajanja med Francijo in Nemčijo. K tej zadevi je govoril tudi jugoslovanski ministrski predsednik Marinkovič. Povedal je, da bi bilo črtanje reparacij za državo prevelika žrtev. Ta izguba bi znašala po Youngovem načrtu skozi 37 let 359,5 milijona zlatih mark. Saldo za Jugoslavijo znaša 68,9 milijona zlatih mark, Belgijo 768,2 milijona, Anglijo 66,9 milijona, Italijo pa 37,7 milijona zlatih mark. Znesek 68,9 milijona zlatih mark je za majhno državo, kakor je Jugoslavija pomemben znesek v državnem gospodarstvu. Odtod odpor ministrskega predsednika. Vprašanje je vsekakor zelo zamotano.

Razmere v Bolgariji. Gnezdo nacionalizma je v Bolgariji makedonsko gibanje, ki razširja svoj strup že v sosednje države. Vsaj čitamo o podobnih gibanjih in načrtih tudi po drugih državah. Bolgarija je s tem gibanjem zadovoljna, zato doslej še tudi ni storila niti enega resnega koraka, da ga reši zadovoljivo. Pričakuje namreč od tega gibanja revizijo svojih mej, dasi je tak problem v zvezi z novo balkansko vojno. Kako obupne so razmere v Bolgariji zaradi napačne zunanje politike, dokazuje spomenica, ki so jo poslali notranjemu ministru prebivalci mesta Nevrokopa, kjer so nedavno umorili makedonstvujoči občinskega odbornika. Spomenica povdarja, da makedonstvujoči že deveto leto sistematično ropajo občine in prebivalstvo tega okraja. Vsi prebivalci Nevrokopa pa so obsojeni od teh organizacij na smrt, češ, da so se vdali strankarstvu. Spomenica ne zaupa sicer vladi, vendar poziva vlado, da zaščiti prebivalstvo. V slučaju, da vlada ničesar ne ukrene, bo prebivalstvo samo obračunalo z razbojniki. Take razmere obstojajo že devet let ter so postale pobuda italijanskemu, grškemu in romunskemu fašizmu, ki se je jel pojavljati.

DOMAČE NOVICE

Še o spominski plošči v Št. Lipšu.

Nasilna odstranitev slovenske spomske plošče padlim vojakom je vzbudila v javnosti mnogo prahu in v našem ljudstvu neverjetno razburjenje. Da razblinimo vsa podla podtikovanja in zagovarjanja, podajamo danes kratek pregled celotne zadeve. Potem razsodite upravičenost naše pritožbe sami!

Že pred dvema letoma se je sestavil v župniji odbor, ki naj poskrbi spominsko ploščo. Fantje — večina vojni invalidi — so nabrali denar, občina je prispevala s soglasnim sklepom 200 šilingov. Ker so tudi nagrobni spomeniki — razun par — vsi slovenski, je bilo vsem docela jasno, da se spominska plošča v tem ne sme razlikovati. Že tadaj je pričel učitelj Fleiss govoriti o „srbski tabli“! Zlobni očitek smo zavrnili in dali ljudstvu pojasnilo in velika večina je sestavljena odbor z lastnoročnim podpisom pooblastila, izročila fotografije in denarni prispevek. Na podlagi izročeni dokumentov je nato odbor izdelal načrt napisa, domači invalidi pa so napravili za ploščo prav čeden okvir. To pa ni ugajalo nadučitelju Pörtschu in obrnil se je neposredno na delavnico v Pliberku in hotel odrediti neko „deutsche Ausfübrung“. Premalo mu je bilo, da se je odbor držal matrik in podpisov svojcev padlih vojakov in skupno z g. Heyjem sta hotela germanizirati še imena mrtvih junakov. Čudno, ko vendar niti prvi niti drugi nista prispevala k plošči niti groša in tudi nimata pri nas nikakih padlih sinov ali bratov. Oblast je uvidela našo pravico in dovolila vzidavo plošče.

O brezprimerno drznem činu smo poročali, da so isti gospodje ob asistenci orožnika

pri belem dnevu ploščo nasilno zopet odstranili in skrili.

To je tudi postavno kaznivo in šovinistično drzno dejanje, ki je navaden rop cerkvenega imetja in nas nehoti spominja na še žalostnejši slučaj, ko je pred leti nek pokvarjen fant ukradel iz župne cerkve monštranco z Najsvetejšim. Morda bi bilo res boljši, da bi se učiteljstvo raje bolj brigalo za mladino in jo vzgajalo tudi z lepim vzgledom. Zavedajo naj se, da so vzgojitelji posredno sokrivi, če se pokvarjenost ne ustraši niti umora, kot se je zgodil šele pred meseci. Zaupanje ljudstva pa naj bo našemu č. župniku in vsemu odboru najboljše zaščene!

Gladovni pohodi. Komunisti so za 23. t. m. napovedali gladovne pohode v večja mesta države. Namen teh je bil ta, da zahtevajo delo in kruh. Pohodi so bili povsod prepovedani, pač pa so bila dovoljena zborovanja na prostem. Orožništvo je zasedlo vse glavne ceste, ki vodijo v Celovec, in preprečilo naval, pomagal pa mu je tudi dež. Le okrog 200 komunistov se je zbralo na Kardinalskem trgu, kjer je govoril Kerše. Po zborovanju so hoteli oditi pred deželno vlado, a jih je policija razgnala ali pa so se morali ustaviti pred španskimi jezdec, ki so bili dobra zapreka. Samo en komunist je bil aretiran. — Tudi na Dunaju je zadržala policija zbiranje v prvem okraju. Tam je moralo biti živahnejše, ker je bilo prijetih 400 oseb in od teh 200 aretiranih. — V Gradcu je 800 demonstrantov napadlo policijo s kamenjem in ranilo 4 stražnike. Aretacij je bilo izvršenih 23.

Dr. Stanko Erhartič. Dne 19. junija se je vozil legacijski svetnik jugoslovanskega poslanstva na Dunaju s svojim avtom od Semerinka proti Dunaju. Pri Dunajskem novem mestu je začel avto na mokri cesti drseti in se na nekem ovinku prevrgel, se razbil in pokopal pod seboj dr. Erhartiča in njegovo ženo. Dr. Erhartič je še isti dan podlegel poškodbam, dočim se bo dalo menda njegovo soprogo še rešiti in jo ohraniti otrokom. Rojen je bil v Celju. Bil je med prvimi, ki so se priključili legijonarjem v Rusiji in veliko pomagal s svojo dalekovidnostjo pri organizaciji teh. Dr. Erhartič je bil eden izmed najsposobnejših jugoslovanskih diplomatskih uradnikov ter pomeni njegova smrt za državo veliko izgubo. Nam koroškim Slovencem je znan, ker je služboval kot vicekonzul pri jugoslovanskem konzulatu v Celovcu, kjer si je pridobil posebne simpatije vsled svoje postrežljivosti in vljudnosti. Prav živo se je tudi zanimal za slovensko manjšinsko vprašanje na Koroškem.

Sele. Tudi letos so se vršile strelne vaje s strojnimi v Korošcih. Udeležili sta se jih dve stotniji celovškega polka. Hudo deževje z mrazom je par dni vaje zelo oviralo. Razun vaj sta bila zaporedoma tudi dva tečaja za častnike iz raznih drugih garnizij. Sele s svojo Košuto so postale menda zelo znamenite, ker jih je prišel gledat tudi kitajski stotnik Huang Tao, vitek, nežen mož. Kateri kitajski vladi služi, nam ni znano. V mokroti in mrazu pa se je precej dolgočasil, zato je kmalu odrinil v Celovec. — Tako trda nam prede v sedanjih časih, čemu se pa tu denar trati z brezkoristnim streljanjem? Z davki nas neusmiljeno privijajo, tu pa 100 milijonov proč metati ni škoda. Tako je letos morda marsikateri kmet sam pri sebi.

Bilčovs. (Kako nam gre.) Težki časi, o tem se sliši dan na dan med našim ljudstvom. Res žalostna resnica, da niti najstarejši ne pomnijo kaj takega. Celu pri nas, v popolnoma podeželski občini, imamo še sedaj v poletnem času nekaj brezposelnih. Kam nas bo to privedlo, kaj bo z našim ubogim ljudstvom v času zimske stiske? Naši državniki beračijo za denar na vseh mogočih konferencah. Kakor se sliši, bodo tudi nekaj dobili. Vprašanje pa je, če bo to kaj zaleglo in v koliko se bo dala omiliti gospodarska kriza. Nam se le zdi, da najemanje posojil ne more prinesiti ozdravljenja gospodarske krize. Možna pa je, da se računa pri nas s tem, da se državni dolgovi sploh ne bodo plačali. Misli se, kakor se bodo črtale reparacije, tako se bodo tudi črtali ostali dolgovi. In zato postaja Francija tako previdna pri podeljevanju novih posojil. Naši kmetje ne morejo plačati niti zaostalih, še manj pa tekočih davkov. Davčna oblast rubi, pa se bo moralo

to nehati. Vzemite kmetu živino in nazadnje še zemljo in hišo, pa ga pošljite v armado brezposelnih! Kdo bo nazadnje tej množici dal kruha? Naloga vodilnih osebnosti je, da ukrenejo nekaj, da rešijo kmeta pogina in da zabranijo, da se razpase med nami kuga, ki nas bo potisnila v še večje gorje.

Koroške novice. V tednu pred 18. t. m. se je znižalo število podpiranih brezposelnih za 405 na 9869. Poleg tega je še 10.118 nepodpiranih brezposelnih. — Dne 20. t. m. je pogorelo pri Borovniku v Podgori pri Grebinju, vsled pomanjkanja vode se ni dalo rešiti ničesar. — Sv. Višarje so se letos otvorile dne 24. junija. — Na javno dražbo pride dne 2. avgusta pri okrajnem sodišču v Beljaku Lepušicovo posestvo v Mlinareh (46.830 — 23.415 S). — V Monakovem je 17. t. m. preminul v starosti 85 let bivši Paternuž v Dobrli vasi. Jurij Povoden. L. 1914 je prodal svojo kmetijo in se naselil v Monakovem v Nemčiji. — Sejmi v juliju: 2. v Železni Kapli, 6. v Beljaku in 26. v Grebinju. — Celovška policija je v Trnji vasi zasačila pri vplomu 3 mednarodne vlomilce, ki so vsi italijanski državljani in so imeli vse vlomilsko orožje s seboj, in jih vtaknila v zapor. Dobro je to. — Dne 20. t. m. je pogorelo v Šmiklavžu pri Rudi stanovanjsko poslopje pri Pušlu. Gospodarsko poslopje se je dalo rešiti. Pravijo, da je bil dimnik kriv požara. — Novo mašo bosta pela letos g. dr. Janko Mikula dne 4. julija v Ločah in g. Mohor Picej dne 3. julija v Št. Primožu v Podjuni.

Dobrila vas. (Smrti.) Ob veliki udeležbi od blizu in daleč smo spremili zadnji torek dne 21. junija splošno priljubljenega g. Jožefa Lipuša, p. d. Pižovnikovega očeta iz Prible vasi k večnemu počitku. Rajni oče je bil mož značen, narodno zaveden in mirne, prevdarne narave, soustanovitelj pred 42. leti ustanovljene Hranilnice in posojilnice v Sinči vasi. Torej uradujoči odbornik skozi v celih 42 let, katero dobo preživi malokdo. Dalje je bil dolga leta odbornik občine Dobrila vas, prvi predsednik izobraževalnega društva. Zanimal se je za naše ustanove in se veselil vsakega uspeha v našem narodnem življenju, žaloval pa nad neuspehi. Dosegel je starost 78 let, a do zadnjega je bil čil in delaven. Bog mu bodi obilen plačnik in naj mu bo lahka zemlja slovenska, ki jo je tako neizmerno ljubil! Naj počiva v miru! — Dne 9. t. m. pa je nenadoma preminul, in sicer ko je vozil deske od Globasnice na dom v Dobrlo vas, Jožef Sekol, p. d. Harih v Dobrli vasi, brat č. župnika Ivana Sekola na Pečnici. Tudi on je bil značaj in prvi v naših vrstah, priden, delaven in skrben gospodar. Star je bil šele okrog 53 let. Zapuščavdovo in 5 neprekrbljenih otrok. Zaostanim naše iskreno sožalje, on pa naj vživa zasluženi mir!

NAŠA PROSVETA

Kmetski dan v Šmihelu.

Za nami je 19. junij. Bil je to res naš dan, dan koroškega slovenskega kmetskega naroda. Uspeh je brez dvoma in veseli smo uspeha. Vemo, da je naše kmetsko ljudstvo, osobito mladina, poklicano, da postane nosilec novega gospodarskega, socialnega, kulturnega, narodnega in verskega gledanja med koroškimi Slovenci. Povdarjamo, mladina! Pretežni del več stotere udeležbe je tvorila mladina. Vemo, da je ta mladina dovezetna, požrtvovalna in idealna. Vse te lastnosti črpa iz naše krasne in prostrane plodne zemlje. Ubijajo pa idealizem tovarniški dimnik, trgovina in urad. In naša zemlja hrani v sebi še neizčrpane zaklade, ki jih ne bo zmanjkalo nikoli.

Pa k prireditvi sami.

Dolgotrajna in težka gospodarska stiska, ki je zadela še predvsem kmeta, nas je malo skrbelo. Bali smo se, da naše povabilo k proslavi kmetskega dela ne bo našlo odmeva, kajti kdo se bo danes še navduševal za stvari, ker itak ne pomaga nič. Ali menda ni slučaj, da smo baš sedaj v težkih časih začeli raziskovati in preiskovati pomen, vrednoto in lepoto kmetskega dela in stanu. Zavedamo se dobro, da kmet ne prideluje samo kruha, kar je važno, ker ohranja življenje, ampak nam daje tudi ljudi z vsemi svojstvi našega človeka. Ohranjuje in izoblikuje nam naš značaj in ohranja tradicijo. Zavedalo se je tega naše ljudstvo in je prišlo, da res izkaže čast in hvalo kmetskemu delu

s tekmo koscev in dá povdarka vsemu našemu.

Ob pol 4. popoldne je že bila zbrana množica ljudstva v Šmihelu. Pričela se je povorka koscev na Šercerjev travnik. Kosce, 13 po številu, je spremljala šmihelska godba. Za njimi pa se je razlila številna množica naroda, gospodarji, kmetice, naše matere, fantje in dekleta. Na travniku so kosci izžrebali svoje odmerjene prostore. Vsi trinajsti, postavni fantje, so pač z majhno razburjenostjo pričakovali na dani znak. In res. Na znamenje je zaigrala godba in pričeli so. Bil je nepopisno lep pogled na hitro, vztrajno delo koscev. Godba je igrala, med ljudstvom pa je vladala popolna tišina. Čas je bežal in prvi je bil z dvojnikom gotov Piskernikov Mirko, takoj za njim Lipnik Tičej, Svetčev na Bistrici, še pet sekund prej je bil Bric Janez iz Štebna, potem je zavriskal Rudolfov Slavko, za njim Krevc Janez, fant invalid, brez obeh rok, ki pa se pri delu kosa z vsakim, potem pa Davidov Francej iz Šmihela. V kratkih presledkih so primahali skozi tudi ostali. Kosili so dobro in g. Šercer je bil vesel takih koscev. Končana je bila tekma. No, in sedaj se je pričelo delo komisije, ki je preiskala delo z vseh strani in ugotovila uspeh. Takoj nato pa so že prišli na travnik oče Štefej in mati Marica s številno družino in služinčadjo. Bila so to res brhka in vesela dekleta, med njimi pa še Boštla, ki je kljub svojim letom še prav živahna in vesela. To se je delalo na Šercerjevem travniku, da so brez dvoma zaslužili malico, ki sta jo prinesla atej in mama. Veliki hlapec je bil Mirko, voditeljica deklet pa Milka. Vmes je bilo mnogo veselega pogovarjanja in petja. Libuški zbor, ki se je izkazal že v Dobrli vasi, je bil pod vodstvom Tevžeja na mestu.

No, in med tem je komisija dovršila delo in razglasila uspeh. Presrečni fant — zmagovalec je bil Mirko Piskernik. Čestitamo! Druga sta bila Bric Janez iz Štebna in Lipnik Tičej iz Bistrice. Tretji je bil Rudolfov Slavko, četrti Krevc Janez, katerega uspeha se posebno veselimo, ker je invalid, in peti Davidov Francej. Fantom slavljencem, ki so prav lepo zapeli, čestitamo!

Sledila sta dva govora. Govor kmeta Bicla z Bistrice in tajnika S. K. S. Z. iz Celovca. V govorih je bila marsikatera nova in upoštevanja vredna misel in bomo o vsebini poročali prihodnjič.

Dan, ki bo vsem ostal še dolgo v prijetnem spominu, je minul v splošno zadovoljnost vseh.

Sele. (Dekliški dan.) Selskim dekletom je en sam dekliški dan na leto 8. dec. premalo, zato so praznovala še enega v najlepši pomladni dobi. Izredno veliko število deklet se je zbralo 19. junija v dvorani k lepemu dekliškemu slavju. Voditeljica dekliških zvez Milka Hartmanova je bila zadržana, a je poslala pismene pozdrave in bodrilo. Tilka Lamprechtova je govorila o ljubezni do Boga, domovine in zakonskega druga. Druga govornica Pepca Male se je v govoru spominjala lanskega gospodinjskega tečaja. Dvospev „Moj selski dom“, nov po besedilu in melodiji, sta pevki podali silno ljubko in pristrčno. Planšarica nas je s svojim šegavim in korajžnim nastopom spravila v najboljšo voljo. Prizor „Zvestoba“, ki je bil opisan nalašč za to priliko, nas je s petjem in koloplesom vil v mesečni noči prav očaral. Nekaj za Sele povsem novega pa sta bila telovadna nastopa. V kroju dečle z modrimi čepicami na glavi je prikoralo 6 deklet na oder in so v lepih kretnjah in gibih elegantno izvajale proste vaje pojoč pesem „Vsi so prihajali“ in „Gozdič je že zelen“. Nastopa sta pokazala lepoto dekliške telovadbe. Zaključil je prireditelj šaljiv dvospev „Pogovor dveh deklet“. Vsa prireditelj je delo gdč. Tilke, kateri v zahvalo želimo, da si zdravje v našem svežem zraku dobro utrdi in potem z Milko vodi koroške dekliške čete. — Dekliško slavlje se je še nadaljevalo, ker je popoldne dekliška Marijina družba obhajala svojo 15letnico. Prihitele so k nam tudi zastopnice šentjanske in šentjakobske Mar. družbe. Govori, deklamacije, petje, pozdravi in voščila — vse to se je vrstilo v pristrčnem slavnostnem razpoloženju vseh družben in drugih deklet. Lepo in prijetno je, če prebivajo sestre skupaj.

GOSPODARSKI VESTNIK

Brepogodbno razmerje med bolniško blagajno in koroškimi zdravniki.

Kmečka bolniška blagajna je z ozirom na zelo žalostne gospodarske razmere s 1. januarjem 1932 znižala prispevke za bolniško kakor tudi za nezgodno zavarovanje. To znižanje pa je mogla izvesti samo pod pogojem, da se znižajo tudi vse socialne dajatve. S prenosom poslova iz 5. v 3. razred se avtomatično znižajo stroški za bolnice in pa bolniška podpora, kakor tudi podpora za slučaje porodov in smrti; neizpremenjeni ostanejo samo izdatki za zdravnike in zdravila. Vodstvo bolniške blagajne je moralo stremeti radi tega tudi za tem, da zniža izdatke tudi pri teh dveh postojankah, ki izkazujeta najvišjo vsoto izdatkov. Stopilo je radi tega v stik z organizacijo zdravnikov in skušalo rešiti zadevo potom nove pogodbe. Zastopniki zdravnikov pa se niso hoteli ozirati ne na žalostni gospodarski položaj na kmetih, ki avtomatično skrajno neugodno vpliva tudi na blagajno, in tudi ne na interese blagajne, ki mora z znatno znižanimi prispevki skušati ohraniti ravnotežje. Blagajna je radi tega s 1. julijem t. l. odpovedala pogodbo z zdravniško organizacijo.

Od 1. julija naprej zdravniki ne ordinirajo več na račun kmečke bolniške blagajne, temveč mora vsak posel, ki je pri blagajni zavarovan, plačati zdravniške stroške sam. Bolnik naj prosi zdravnika, da mu da potrdilo o ordinaciji. Potrdilo mora vsebovati: ime bolnikovo, dan ordinacije, bolezen, zdravnikovo delo (injekcija, bandaža itd.), višino plačanega zneska in natančen naslov posestnika, pri katerem posel služi. To potrdilo se vpošlje blagajni, ki poravnava stroške po tarifi, ki je bila dosedaj v veljavi. Tudi zdravila, ki jih dajejo zdravniki sami, bo treba bržkone plačati. V tem slučaju se pošlje recept blagajni, ki povrne celo vsoto. V slučajih pa, da zdravnik napiše recept in se zdravila dobijo v lekarni, je treba zdravnika naprositi, da recept zaznamuje, na račun katere blagajne je bil izstavljen.

Posli in gozdarski delavci, ki radi boleznem ne morejo delati, si morajo izprositi od zdravnika poleg potrdila o ordinaciji ali obiska tudi še potrdilo, da je delanezmožen. Na tem potrdilu mora biti naveden pričetek delanezmožnosti, bolezen in pa ime bolnika. Da se dobi nato bolniška podpora, mora bolnik vsakih štirinajst dni delanezmožnosti vposlati blagajni zdravniško potrdilo o delanezmožnosti. Določbe ostanejo v tem slučaju neizpremenjene, samo tiskovine, ki veljajo za normalne razmere, se ne bodo več uporabljale.

Ta čin vodstva bolniške blagajne je mogoče v toliko zdrav, da bo zdravnikom, ki si danes domišljujejo, da so nepremagljivi in da do njih gospodarska kriza ne sme seči, postavi pred zelo težko stališče, zakaj dandanes bo malokateri posel mogel plačati tudi stroške samo ene ordinacije. Žalostno pa je, da bodo naši posli tudi v slučajih nevarne in težke bolezni ostali brez zdravniške pomoči, ker pač ni računati z idealizmom dandanašnjih zdravnikov.

Prva razstava jugoslovanske umetniške fotografije v Ljubljani. Fotoklub Ljubljana priredi na jesenskem velesjemu v Ljubljani od 3. do 12. septembra 1932 razstavo umetniških fotografij. Zadnji rok za predložitev slik poljubne vsebine in izdelave je 15. avgust; prijave z navedbo števila slik pa se sprejemajo že prej. Vsak kompetent mora poslati najmanj tri dela, višje število bo pripuščeno na razstavo, če bo zadosti prostora. Predložene slike pridejo pred izvenklubsko žirijo. Slike se pošljejo v črnem okvirju in pod steklom, če ne, oskrbi to za definitivno sprejete slike klub sam na stroške razstavjalca, kar bo stalo po velikosti slike 10 do 18 Din, ki jih je poravnati še pred otvoritvijo razstave. Člani fotokluba nimajo nobenih drugih denarnih obveznosti, nečlani pa plačajo za eventualno prodano sliko, 15% v klubovo blagajno. Pri vsaki sliki naj bo navedena prodajna cena. Vse pošiljke je nasloviti na FOTOKLUB Ljubljana, Poljanski nasip 16, kjer dobe interesenti tudi vsa podrobnejša pojasnila.

RAZNE VESTI

Kratke vesti. V bližini Goisserna pri Ischlu se je zgodila strašna avtobusna nesreča. Nesreča je zahtevala 5 mrtvih in 9 ranjenih. — Amerika: V Clevelandu je pred kratkim začel goreti šestnadstropni hotel. Požar je popolnoma uničil. Zgorelo je tudi 11 gostov, ki se niso mogli pravočasno rešiti. — Dne 21. t. m. se je vršil v Chicagi boksarski boj med Nemcem Schmelingom in Američanom Sharkeyem za svetovno prvenstvo v boksu. Boj se je prenašal po radiu. Tekme se je udeležilo 70.000 gledalcev. Borba je bila zelo sirova in tudi krvava. Nasprotnika sta se potolkla do krvi, ki jima je na koncu lila iz ušes, v obraz pa sta bila oba modra od silovitih udarcev. Zmagal je Sharkey, ki je postal s tem svetovni mojster v boksu. — Ostale države: Pretekli teden se je vršil v Beogradu pred vojaškim sodiščem proces proti 9 častnikom in 3 podčastnikom mariborske garnizije, ki so bili obtoženi komunistične zarote. Po šest dni trajajoči razpravi sta bila obsojena dva častnika na smrt, eden na 15 let, pet na 10 let ječe, ostali pa so bili oproščeni. — Španska vlada je definitivno zaplenila imetje bivšega kralja Alfonza XIII., vredno 40 milijonov peset. — Sovjetske čete so v vasi Turbezdovo pobile vse tamošnje prebivalstvo, nad 4000 oseb. Vas ni hotela oddati predpisanega presežka živine in pridelkov. Naposled so čete vas zažgale. — V Čilu traja anarhija dalje. Pri požarih v Santiagu de Čile je bilo 25 mrtvih in 75 ranjenih. — Mehiko je zopet obiskal potres. Plima je skoro popolnoma razdejala kopališke naprave. Razen tega je potres deloma podrl ali pa vsaj močno poškodoval skoraj vsa poslopja v Cuytlanu. Po zadnjih ugotovitvah je bilo med potresom ubitih nad 100 oseb, veliko pa jih je odplavilo morje in te še pogrešajo. — Tudi v juliju se bodo v Avstriji izplačale uradniške plače v dveh obrokih: 1. 60 odstotkov, 15. pa 40 odstotkov. Državna blagajna je prazna. — Do izgredov je prišlo v Donawitzu o priliki deložiranja nekega brezposelnega, ki ni mogel plačati najemnine. Orožništvo je moralo rabiti bombe za soljenje in bodake, demonstranti pa so se posluževali kamenja. Je nekaj ranjenih in precej razbitih šip.

Za tiskovni sklad so darovali: Hranilnica in posojilnica na Gozdanjah 7; Silvester Ripič, Sinča vas, 4,50; mesto venca rajni Alojziji Arnejc, p. d. Blažetinji v Rožeku družina Arnejc 10, družina Weber 20 in v znak zahvale šentjakobskim pevcem skupno 10; Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju na Zili 20; za pirhe 2,50; Lucija Rap, Vetrinj, 0,50; Vinko Pečnik, Rute, 2; Karol Dobernik, Grabštanj, 1; neimenovan iz Št. Tomaža 1; Matevž Seher, Celovec, 1,60; zbrano na Kolmanovem ženitovanju v Št. Ilju 11; neimenovan iz Dobrle vasi 5; Luka Piskernik, Lobnik, 3; Alojz Kometter, Borovlje, 5 S. Vsem darovalcem prisrčna hvala!

Mizarstvo v spodnjem delu Koroške se priporoča za dobavo **posteljnih mrež** (Drahtbetteinsätze). Cena 90×190 cm S 15.—. Pri naročilih je navesti notranjo dolžino in širino postelje. Naročila je poslati na upravo lista.

Lepo posestvo v velikovškem okraju, ležeče ob državni cesti, preko 21 hektarjev površine, redi se lahko okrog 15 glav živine, velik sadonosnik, gostilna z inventarjem, živina in gospodarski stroji na motorski pogon, vse skupaj za 45.000 S, s takojšnjim plačilom 20.000 S se takoj **proda**. Posestvo leži v ravnini. Da se tudi v **najem**. Več se izve v upravnistu lista.

TIRNICE v stavbne svrhe, za ograjne stebre kakor betonsko železo najcenejše pri **Ignaz Friedländer** Celovec, Viktringergürtel 5 Telefon 740

Oženjen organist brez otrok išče službo na slovenskem Koroškem. Je avstrijski državljan, bolj priletna oseba, zmožen vodstva slovenskega in nemškega petja, obenem tudi **meznar**. Gre tudi na manjšo župnijo. Obrniti se na:

Fr. Greiner, Sv. Peter na Kr. gori, pošta Meža, Jugoslavija.